

PEDAGOGICAL-PSYCHOLOGICAL ANALYSIS OF NATIONAL MUSIC PERFORMANCE IN THE FORMATION OF YOUTH'S SPIRITUALITY**Dadamirzayeva Gulshanoy Tolanjon kızı**

Fergana State University

Graduate student

gulshanoyergasheva@gmail.com

Annotation : This article analyzes the pedagogical requirements for the music teacher. Also, it will be highlighted that the importance of music in training mature personnel with high morale for further prosperity of the new Uzbekistan. At the same time, playing music educates the young generation in many ways, it helps them to become creative people. It is of great importance for a mentally mature person to grow up physically and mentally healthy. The article highlights the fact that music encompasses many mental activities such as perception, memory, feeling, control of emotions, learning and teaching. It is these mental activities that serve as the main basis for the development of young students with high morals.

Key words: spirituality, young generation, pedagogical requirements, analysis, psychological influence, activity, self-sacrifice, theoretical knowledge, practical knowledge, performance of national instruments.

Öz: Bu makalede müzik öğretmeninin pedagojik gereksinimleri analiz edilmektedir. Ayrıca yeni Özbekistan'ın daha fazla refahı için olgun, morali yüksek personel yetiştirmede müziğin önemi vurgulanacaktır. Aynı zamanda müzik çalmak genç nesli birçok yönden eğitiyor, yaratıcı insanlar olmalarına yardımcı oluyor. Zihinsel açıdan olgun bir insanın bedensel ve ruhsal olarak sağlıklı büyümesi büyük önem taşımaktadır. Makalede müziğin algı, hafıza, hissetme, duyguların kontrolü, öğrenme ve öğretme gibi pek çok zihinsel aktiviteyi kapsadığı vurgulanıyor. Yüksek ahlaklı genç öğrencilerin gelişiminin temelini oluşturan da işte bu zihinsel faaliyetlerdir.

Anahtar kelimeler: maneviyat, genç nesil, pedagojik gereklilikler, analiz, psikolojik etki, aktivite, fedakarlık, teorik bilgi, pratik bilgi, ulusal enstrümanların icrası.

Аннотация: В данной статье анализируются педагогические требования к учителю музыки. Также будет подчеркнута важность музыки в подготовке зрелых кадров с высоким моральным духом для дальнейшего процветания нового Узбекистана. В то же время музицирование во многом воспитывает молодое поколение, помогает ему стать творческими людьми. Для психически зрелого человека большое значение имеет вырасти физически и психически здоровым. В статье подчеркивается тот факт, что музыка охватывает многие виды умственной деятельности, такие как восприятие, память, чувство, контроль эмоций, обучение и преподавание. Именно эта умственная деятельность служит основной основой развития высокой нравственности учащейся молодежи.

Ключевые слова: духовность, молодое поколение, педагогические потребности, анализ, психологическое воздействие, активность, самопожертвование, теоретические знания, практические знания, игра на народных инструментах.

GİRİŞ: Eğitimin pek çok unsuru arasında müziğin, genç nesli mükemmelliğe yönlendirmede özel bir yeri vardır. Müzik, kendi doğasıyla gençlerin manevi dünyasını büyük ölçüde etkileme gücüne sahiptir. Akil insanlarımız uzun zamandır müziği ve şarkıyı sosyal ve kültürel hayatlarının önemli bir parçası olarak görmüşlerdir. Ailede bir çocuğa şarkı söylemeyi ve müzik aleti çalmayı öğretmek

ebeveynlerin hayali olarak kabul edilir ve bu niyetle evde bir tür müzik aleti bulundurulması adettendir. Melodinin bir çocuğun kalbine hızla yol alabildiği, onun ruhunu olumlu yönde etkilediği, görgü ve güzel niteliklerin oluşmasında büyük etkisi olduğu bilinmektedir.

"Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın kültür ve sanat alanının daha da geliştirilmesine yönelik ek tedbirlere ilişkin 02.02.2022 PQ-112 tarihli kararıyla belirlenen 2022/2023 yılından itibaren" aşağıdaki tedbirlerin uygulanması amaçlanmaktadır: öğrencilerin müzik bilgi ve becerilerini geliştirmek, yüreklerinde milli kültür sevgisi oluşturmak, genç yetenekleri tespit etmek ve desteklemek" ve benzeri müzik sanatlarını geliştirmek amacıyla bir takım kararların alınmış olması bunun açık bir teyididir¹. Bu kararlarda tanımlanan görevlerin uygulanmasının sağlanması açısından bu makalenin konusu önemli olduğunun kanıtıdır.

LİTERATÜR ANALİZİ VE ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ:Bu konuyu ele almak için çeşitli literatürler analiz edildi. Sonuç olarak çok sayıda müzik bilimcinin müzikle ilgili faaliyetleri ve müzik hakkındaki düşünceleri incelenmiştir. Örneğin G.K. Nemirovsky, "İnceliğin Sahipleri" adlı eserinde sanatın çekiciliğinden, incelikliliğinden, onun yeryüzündeki yerinden, oyun yazarı Euprid'den, büyük bilim insanı Aristoteles'ten, ünlü sanatçı Leonardo da Vinci'den, şiir dünyasının sultanı, devlet adamı Alisher Navoi, muhteşem Usta ve filozof Hersen ile ünlü araştırmacı ve mükemmel kemancı Albert Einstein'ın müziğe ne kadar önem verdiğinden bahsedilmiştir.

Ayrıca G. Sharipova, G. Najmekdinov, "Müzik Öğretimi Uygulaması" ders kitabında, müzik öğretmenlerinin bir saatlik derslerinin doğru oluşturulmasına ilişkin gereksinimlerinin ayrıntılı görüşleri ve analizi yapılmıştır.

N. Sharipov'un "Rubob prima" ders kitabı, potanovka'nın ulusal müzik enstrümanında doğru performansı hakkında bilgi veriyor. Öğrencinin performansı ne kadar önemli olduğu analiz edildi ve araştırıldı.

Sanatçı G. Muhammedova'nın "Dutor darsligi " kitabında öğrencinin bir müzik eserini incelemesindeki aşamalar hakkında bilgiler yer almaktadır. Bir öğrencinin yeni bir eseri tam anlamıyla öğreninceye kadar hangi aşamalardan geçmesi gerektiği, hangi yöntemleri kullanması gerektiği, bir orkestra şefiyle nasıl doğru ve verimli çalışabileceği hakkında bilgiler bulunmaktadır.

İlk başkanımız I.A. Karimov'un müziğin insan ruhu üzerindeki etkisi ve ulusal müzik enstrümanlarının tarihi hakkındaki görüşleri tanıtıldı ve tartışıldı. Ve aşağıdaki sonuç elde edildi.

Sanatın çekiciliği ve zenginliği, yeryüzünde hiçbir ölçüyle ölçülemez. Sanata yakın olan insan zengin ve anlamlı bir hayat yaşar. Sanat hayatımızı yükseklerle çıkarır, içerikle zenginleştirir, insanı erdemli, güzel, saf, dürüst olmaya teşvik eder. Yaklaşık iki bin dört yüz yıl önce yaşamış olan antik Yunan oyun yazarı Euripides şöyle demiştir:

Onu bırakmam, ilham kaynağıdır, mihraptır...

Sanat olmadan gerçek hayat olmaz. Aristoteles büyük bir bilgeydi, inceliğin aşığıydı; Leonardo da Vinci hem bir bilim adamı hem de güzelliğin aşığıydı. Alisher Navoi büyük bir şair, devlet adamıdır ve birçok müzik eseri bestelemiştir. Mikhail Lomonosov bilimsel eserler ve şiirler yazdı. Gersen büyük bir söz ustası ve filozoftu. Çehov harika bir yazar ve yetenekli bir doktordur. Albert Einstein sadece ünlü bir araştırmacı değil, aynı zamanda harika bir müzisyendi. Keman onun yakın muhatabı, arkadaşıydı ve bundan keyif alıyordu. "Şahsen" diye yazdı, "En yüksek mutluluk duygusunu sanat eserlerinden alıyorum." Bana başka hiçbir alanın veremeyeceği tükenmez bir

¹ Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanının PQ-112 sayılı "Kültür ve sanat alanının daha da geliştirilmesine yönelik ek tedbirlere ilişkin" Kararı

manevi haz veriyorlar." Sanattan keyif alabilmek muhteşem bir yetenek, bağımsız yaratıcılık ise yüce bir erdemdir.²

Milletimizin geleceği, bağımsız Özbekistan'ın perspektifi büyük ölçüde öğretmene, onun dünya görüşüne, hazırlığına, özveriliğine ve genç neslin eğitimi konusundaki tutumuna bağlıdır. Günümüzün talebi, geleceğin müzik öğretmenlerinin mesleki eğitimlerinin güçlendirilmesi, uzmanlıklarıyla ilgili konuların öğretilmesi, pedagojik beceriler kazandırılması ve teorik bilgilerin pratikte nasıl uygulanacağını öğretmesidir. Sürekli pedagojik eğitim sisteminin uygulanmasıyla bağlantılı olarak öğretmenlerin niteliklerinin iyileştirilmesi ve yeniden yetiştirilmesi çalışmaları ön plandadır.

Öğretmenlik onurlu ama çok karmaşık bir meslektir; öğretmenin pedagojik uygulamaların yanı sıra müzik teorisine de hakim olması gerekir. Çünkü okul hayatındaki pedagojik süreç çok çeşitlidir. Bu, müzik öğretmenin kapsamlı bilgi birikimini, kapsamlı pratik eğitimini, yüksek pedagojik becerilerini ve yaratıcılığını gerektirir.

Bağımsız Özbekistan'da müzik öğretmenlerine aşağıdaki görevler verilmektedir:

- Yaratıcı, iş adamı olmak
- Ulusal değerlere ve evrensel değerlere, dünyevi bilgilere mükemmel hakimiyet.
- Müzikal uzmanlık, psikoloji, pedagojik bilgi ve beceriler ve teorik bilimler hakkında kapsamlı bilgi.
- Vatanseverlik görevinin doğru anlaşılması
- Öğretmenlik mesleğini ve çocukları sevmek ve onların insan olarak yetiştirmelerine yardımcı olmak
- Özgür ve yaratıcı düşünebilmek, talepkar, adil ve kibar olmak gerekir.

Ders şeklinde yürütülen müzik dersleri, öğretmenin günlük eğitim materyali ve sisteminin anlatıldığı, çeşitli yöntemlerin kullanıldığı, öğretmenlerin bilgi, becerilerinin sürekli dikkate alındığı ve öğrencileri bağımsız çalışmaya teşvik eden öğretimi içermektedir. Öğretmenlik mesleğine sahip olan her insanın öncelikle öğretmenlik özelliklerini bünyesinde barındırması gerekmektedir. Seçilen özel (müzikal) uzmanlık alanında gerekli düzeyde pedagojik becerilere sahip olmak için, özel (müzikal) mesleki eğitimin tüm hacmine ve içeriğine hakim olmak gerekir. Çocuklara bilgiyi aktarabilme becerisine, zekaya, gözleme, beceriye sahip olmak gerekir. Sonuçta, eğitim sürecinin etkililiğini arttırmak için öğretmenin öğrencilere bağımsız düşünmeyi, toplumda meydana gelen değişikliklere tepki verebilmeyi ve kendi üzerinde çalışmayı öğretebilmesi günümüzün acil bir meselesidir.

Bir müzik öğretmenin müzik derslerine aşağıdaki gereksinimlere göre hazırlanması gerekir:

- Her ders dikkatlice planlanmalı ve belirli bir hedefe ulaşmayı amaçlamalıdır.
- Her ders öğrencilerin yaşam deneyimi ve uygulamalarıyla bağlantılı olmalıdır.
- Her ders çeşitli yöntem, yöntem ve yenilikçi teknolojiler kullanılarak işlenmelidir.
- Derse ayrılan her dakikayı iyi değerlendirmelidir.

Derste eğitim materyallerinin içeriğine ilişkin görsel araçlar, çalışma notları, teknik araçlar ve bilgisayarlar kullanılmalıdır. Her dersin başarısı büyük ölçüde öğretmenin dersi doğru organize etmesine bağlıdır. Derslerin hazırlanmasında kullanılan müzik eserleri çocukların zevkine, yaşına, ilgi alanına, ses aralığına ve düşünme yeteneklerine uygun olmalıdır. Öğrenciler arasında dostluk ve birbirlerine saygı belirtilerini artırmanın yanı sıra, müzikten keyif alma, kültürel beslenme gibi

² Nemirovsky G.K. İncelik sahipleri. Öğretmen. Taşkent-1970. S.3

duyguları da gündeme getiriyor.³ Ayrıca bir müzik öğretmenin müzik dersinde milli bir çalgı üzerinde melodiyi güzel ve ustalıklı çalabilmesi de oldukça önemlidir. Eğitim sırasında öğretmen, her öğrencinin bireysel özelliklerini ve eğitime hakim olma düzeyini dikkate almalıdır. Öğrencinin dikkatini çekmek için öğretmen canlı performansını, yüz ifadelerini, görsel yardımcılarını ve gerekirse teknik olanaklarını kullanmalıdır. Bununla birlikte öğretmen dersin konusunu güvenilir delillerle açıklamalı ve kanıtlamalıdır.

Şu anda mevcut müzik eğitimi sistemi: çocuk müzik ve sanat okulları, Cumhuriyetin özel müzik okulları ve yüksek öğretim kurumları, icracı-bestecilerin mükemmel bir eğitim almasının temel zemini.

Müzik aleti çalma sanatı, düzenli olarak geliştirilen ve rafine edilen yaratıcı bir süreçtir ve bu sistemin tüm aşamalarında genç bir müzisyen, teorik ve pratik bilgileri yeterince oluşturabilecek ve bilgi ve becerilerini tam olarak güçlendirme fırsatına sahip olacaktır. Öğrencinin yükseköğretim öncesinde kurumlarda edindiği becerilerin gelecekte edineceği bilgilere temel oluşturması gerektiği söylenmelidir. Müzikte temel kavramlara sahip olmak gerekir.

İlk derslerde öğrenciye çalgı hakkında genel bilgi verildikten sonra müzisyenin fizyolojisine göre çalgı üzerinde performans pozisyonunun (postanovka) doğru oluşturulmasına geçilir. Öğrencinin vücut, el ve parmaklarının uzunluk ve kısalıklarını dikkate almak öğretmenin sorumluluğundadır ve buna zamanında dikkat edilmemesi ileride ciddi sakatlıklara neden olabilir.

Müzisyenin sol elinin parmaklarının performans sırasında serbestçe hareket edebilmesi için sol elin pozisyonunun doğru olduğundan emin olmak gerekir.⁴

Burada müzik eserleri üzerinde çalışmanın metodolojik talimatlarını tanıyalım:

Müzik performansı eğitiminde önce müziği, sonra teknik yeteneği, ardından dinamikleri ve diğer unsurları seçmek bir hatadır. Çünkü işin tüm yönleri eş zamanlı ve birbirine bağlı olarak yürütülüyor. Bu süreç öğrencinin müzik alanına attığı ilk adımdan başlayarak tüm yaratıcı faaliyeti boyunca devam eder.

Öğrenci küçük sanatsal çalışmalarını ne kadar çok icra ederse bestecileri ve bestecilerin üslubunu o kadar iyi anlayacaktır. Musiki eserlerinin içeriğini dikkatle incelersek bu alanın kendine has kanunları olduğunu görürüz.

Müzik eserleri üzerinde çalışma süreci 3 ana aşamaya ayrılabilir:

1. Aşama. Çalışmanın içeriği (çalışmanın içeriğinin anlaşılmasında bazı açıklamalar)

a) Eser hangi müzik parçasına aittir (oyun, şiir, vals)

b) Eserin şekli (tek parçalı, çok parçalı, sonat, durum, varyasyon vb.)
vesaire.)

c) Eserin karakteri (neşeli, hüznü, lirik, nükteli, kahramanca...)

Bunlara ek olarak eserin hangi dönemde, kim tarafından yazıldığı, yaratıcı veya bestecinin üslubu veya yönü vb.

Eseri icra edenin performans psikolojisi lirik mi romantik mi, daha şakacı mı yoksa melankolik mi? Yaratıcı fantezinin düzeyini, okuyucunun bu eserin yazarına karşı tutumunu incelemek gerekir.

2. aşama. Bu aşamada parçanın notalarının doğru seslendirilmesi gerekmektedir. (Yazarın yarattığı bir eser miydi, bir halk ezgisi mi, bir statünün parçası mıydı) İcranın kusursuz ve mükemmel olması için şu kurallara uyulmalıdır:

³ Sharipova.G. Najmekdinov G'. Müzik öğretimi uygulaması. Taşkent. Turan-İkbal. 2014. S.6-7

⁴ Sharipov N. "Rubob prima" Gafur Ghulam Taşkent. B.11

1. Yükseklik net olmalı

2. Ses uzunluğu net olmalı

3. Yazarın veya editörün talimatları, ağırlık doğruluğu, hız, dinamik doğruluk, yöntemlerin doğruluğu (vuruş) doğru olmalı; ayrı işlem gerektiren parçaların belirlenmesi; her bölümün amacını belirleyin

Müzik de diğer süreçler gibi hareket halindedir, yani inişleri ve çıkışları vardır.

Biz işte doruk noktası diyoruz. Oyunda birçok doruk noktası var ama yalnızca tek bir merkezi doruk noktası var.

Önce merkezi doruk tanımlanır, ardından diğerleri gelir. O zaman eserin tüm içeriği gözlerimizin önüne çıkacak. Bunları belirlemek için parçanın başından sonuna kadar öğretmenin icrası altında veya teknik ekipman yardımıyla birkaç kez çalınması, notaların okunması ve dinlenmesi gerekmektedir.

3.aşama. Müzik eserinin son aşamasında öğrenci eşlikçiyle birlikte çalmalıdır. Bu dönemde parçayı ezbere çalmak uygundur.

İcra sürecinde anlamlı ve mantıklı duygularla düşünmek, işi derinden hissetmek, işin gereklerine göre ağırlığı sanatsal ve özgürce, gerekli düzeyde yaratıcılık ve özgüvenle yerine getirmek gerekir. Öğretmen, G.N. Neygauz'un öğretisinin metodolojik kurallarına uymalıdır: "Çalışmayı öğrenciye uyarlamak değil, öğrenciyi çalışmanın performansına uyarlamak gerekir."

İşin performansında ustalaştıktan sonra gerçekleştirilen görevler:

1. Enstrümanı notaya göre çalmak

2. Notasız bir enstrüman çalmak

3. Aletsiz, notlu inceleme

4. Notasız, enstrümansız zihinde çalmak

Eseri özgün haliyle icra etmek için D. Oystakh'in deneyimlerine bakacak olursak, "Bir eseri birkaç yıl icra etmek için o eserin içinde yaşamak, onu hissetmek gerekir."

Müzik eserinin son aşamasında öğrenci eşlikçiyle birlikte çalmalıdır. Bu dönemde parçayı ezbere çalmak uygundur.

İcra sürecinde anlamlı ve mantıklı duygularla düşünmek, işi derinden hissetmek, işin gereklerine göre ağırlığı sanatsal ve özgürce, gerekli düzeyde yaratıcılık ve özgüvenle yerine getirmek gerekir. Öğretmen, G.N. Neygauz'un öğretisinin metodolojik kurallarına uymalıdır: "Çalışmayı öğrenciye uyarlamak değil, öğrenciyi çalışmanın performansına uyarlamak gerekir."

İşin performansında ustalaştıktan sonra gerçekleştirilen görevler:

1. Enstrümanı notaya göre çalmak

2. Notasız bir enstrüman çalmak

3. Aletsiz, notlu inceleme

4. Notasız, enstrümansız zihinde çalmak

Eseri özgün haliyle icra etmek için D. Oystakh'in deneyimlerine bakacak olursak, "Bir eseri birkaç yıl icra etmek için o eserin içinde yaşamak, onu hissetmek gerekir."

Ancak o zaman eser icracıya yaklaşır ve icracı onu mükemmel bir şekilde icra etmeye çalışır.

Bununla birlikte uzman bir öğretmenin sınıfta eğitim-öğretimi sürekli yürütmesi, onların vatanseverliğini, çalışkanlığını, ahlak-estetik anlayışını, sanat zevkini geliştirmesi, kısacası mükemmel insan olmaları için çabalaması gerekir.⁵

Şimdi müziğin insan psikolojisi üzerindeki etkisi hakkında bilgi vereceğiz.

⁵ Muhammedova G. "Dutor ders kitabı" Öğretmeni. Taşkent. 2005.S.3

İnsanın ruhsal mükemmelliğinden bahsettiğimizde bu hedefe müzik sanatı olmadan ulaşamaz. Müzik halkımızın hayatında her zaman önemli bir rol oynamıştır. Bu, üç bin üç yüz yıl önce Semerkant yakınlarındaki Mominabad köyünde kemikten yapılmış bir flütün bulunmasıyla kanıtlanıyor.

Müziğin sesleri, hangi milletin veya milletin temsilcisi olursa olsun, en asil, en yüksek ve en hassas insani tecrübeleri ifade eder. En önemlisi, bugün müzik sanatının, modern neslimizin yüksek maneviyat ruhundaki gelişiminde diğer sanat türlerine göre daha büyük ve daha güçlü bir etkisi vardır.⁶

Evrenin melodilerden oluştuğu söylenir. Müzik sadece eğlenmek için yapılan ve dinlenen bir melodi değildir. Hayatın sevinçlerinden, üzüntülerinden ve endişelerinden yaratılmıştır. Bilgelerden biri doğru olanı söylemiş: "İnsan acısını kelimelerle ifade edebilseydi müzik yaratılmazdı."

Müziğin yaratılış tarihi bir sır olarak kalıyor. Belki bizim torunlarımızdan biri, dağlarda dolaşp üzüldüğünde kamışlardan bir flüt yapıp acısının müziğini çalıyordu. Bunu duyanlar rahatladı. 13. yüzyılda yaşamış ve çalışmış şair ve düşünür Celaledin Rumi bu konuda şunları yazmıştır:

"Dinle, flüt sadece hikayeler anlatıyor, (Tingla, nay andoq hikoyatlar qilur)

Ayrılıktan şikayetçi oluyor. (Ayriliqdan shikoyatlar qilur)

Çağdaş, ünlü şairimiz A. Oripov'un neredeyse yedi yüz yıl sonra yazdığı "Munojot'u Dinlemek" şiirini hatırlayın:

Eshilib, to'lg'onib ingranadi kuy,

Asrlar g'amini so'ylar "Munojot".

Kuyi shunday bo'lsa, g'amning o'ziga

Qanday chiday olgan ekan odamzod.

(Bu şiirde insanların dertlerini müzik bu kadar etkileyici şekilde anlatıyorsa, insanlar bu dertlere nasıl dayana bildikleri hakkında yazılmıştır.)

Dünyadaki tüm anneler bebeklerine merhaba derler ve hepsi aynı şekilde üst perdelerde, sakın bir tempoda, net bir ses tonuyla selam verirler. Her milletin kendine ait bir ninnisi vardır ama hangi dilde söylenirse söylensin, Anavatan'a ve çocuklara duyulan sevgi duygusu vardır. Her anne çocuğuna şarkı söyleme ihtiyacı duyduğu sürece bu ihtiyaç ona nasıl şarkı söyleyeceğini de anlatır. Dolayısıyla müzik doğal, doğuştan gelen bir ihtiyaçtır.

Birçok araştırmanın sonucuna göre Batı müziğinden rock'n'roll ve disco yönündeki müzikler insanların sağlığına ve kültürüne zarar vermektedir. Ve klasik müzik, kural olarak, istikrar ve kısıtlama, zeka ve yüksek ahlak durumu verir. Bu yüzden iyi müzik insanı mükemmelliğe ulaştıran bir araçtır, ruhun gıdasıdır. İyi bir konser eşsiz bir fizik tedavi ve zihinsel enerji kaynağıdır.

Herkesin favori melodileri vardır. Bu melodiler, bir kişinin hayatında yaşanan bazı hoş anılarla ilişkilidir. Bu şarkıyı dinlediğinde istemsizce mutlu olur, yüreği sevinçle dolar, hayata ve geleceğe güvenle bakar.

Güzel müzik eserlerini dinlemek, onların yaratılmasına yol açan zorlukları incelemek, bestecinin kendisini, içsel deneyimlerini ve eserini daha derin ve daha büyük bir ilgiyle anlamamıza yardımcı olur. Yani müzik eğitimi sürecinde müziği algılamayı öğreniyoruz.⁷

Özet: Atalarımızın dediği gibi "Emeksiz hayat hırsızlık, sanatsız hayat barbarlıktır." Günümüzün hızla gelişen çağında yemek, giyim, uyku gibi sanat da insanlar için çok önemli bir ihtiyaç haline gelmiştir. Hayatımızın her alanında müzik ve sanatla karşı karşıyayız. Hiçbirimiz kitapsız, sinemasız, müziksiz, tiyatrosuz bir hayat düşünmüyoruz.

⁶ Karimov I.A. "Yüksek maneviyat - yenilmez güç" Taşkent. Maneviyat 2010. S.140-141

⁷ Ergasheva G. Eğitim ve teknoloji. Bilimsel ve metodik makalelerin toplanması. Taşkent 2016. S.252-253

Büyüyen genç neslin olgun, ahlaki, çok yönlü, estetik ve sanatsal dünya görüşlerine sahip, kültürlü insanlar olarak yetiştirilmesi, günümüzde eğitim kurumlarının karşı karşıya olduğu acil sorunlardan biridir. Bu makalede, müzik ve sanat okullarında verilen müzik dersleriyle çocuklara sadece bir müzik eserinin nasıl öğrenileceği ve çalınacağı öğretilmiyor, aynı zamanda teorik ve pratik bilgiler edinilerek bu süreçte beceri ve yeterlilikleri geliştiriliyor. ideolojik, manevi bakış açılarının, estetik kültürlerinin oluşumuna ilişkin görüşler ortaya konmuştur.

LITERATURE:

1. Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanının PQ-112 sayılı "Kültür ve sanat alanının daha da geliştirilmesine yönelik ek tedbirlere ilişkin" Kararı
2. Nemirovsky G.K. İncelik sahipleri. Öğretmen. Taşkent-1970. S.3
3. Sharipova.G. Najmekdinov G'. Müzik öğretimi uygulaması. Taşkent. Turan-İkbal. 2014.
4. Sharipov N. "Rubob prima" Gafur Ghulam Taşkent. S.11
5. Muhammedova G. "Dutor ders kitabı" Öğretmeni. Taşkent. 2005.S.36
6. Karimov I.A. "Yüksek maneviyat - yenilmez güç" Taşkent. Maneviyat 2010. S.140-141
7. Ergasheva G. Eğitim ve teknoloji. Bilimsel ve metodik makalelerin toplanması. Taşkent 2016. S.252-253
8. Хожимаматов А. ГЛОБАЛИЗАЦИЯ И ТЕНДЕНЦИИ В МИРОВОЙ МУЗЫКЕ. "JOURNAL OF SCIENCE-INNOVATIVE RESEARCH IN UZBEKISTAN". JURNALI VOLUME 1, ISSUE 2, 2023. JUNE 249-253 bet.
9. Achildiyeva, M. (2023). PATNISAKI ASHULANING IJTIMOIIY JARAYONDA FALSAFIY TARAQQIYOTI XUSUSIDA. *Journal of Science-Innovative Research in Uzbekistan*, 1(2), 254-266.
10. Achildiyeva, M. (2023). QADIMGI DAVR CHOLG 'U SOZLARI VA ULARNING KELIB CHIQISHI. *DENMARK" THEORETICAL AND PRACTICAL FOUNDATIONS OF SCIENTIFIC PROGRESS IN MODERN SOCIETY"*, 14(1).
11. Achildiyeva, M., & Mohinur, M. (2023). O 'ZBEK SAN'ATINING ZABARDAST HOFIZI JO 'RAXON SULTONOV. *DENMARK" THEORETICAL AND PRACTICAL FOUNDATIONS OF SCIENTIFIC PROGRESS IN MODERN SOCIETY"*, 14(1).
12. Achildiyeva, M., & Sabina, B. (2023). ALISHER NAVOIY ASARLARIDA MUSIQIY ATAMALAR. *Gospodarka i Innowacje*. 34, 494-498.
13. Achildiyeva, M., & Atkiyoyeva, R. (2023). O 'ZBEK MILLIY BALETLARINING PSIXO-ESTETIK AHAMIYATI. *Gospodarka i Innowacje*. 34, 485-489.
14. Ikromova, F. Y. Q., & Achildiyeva, M. (2023). XOR SAN'ATINING KELIB CHIQISH TARIXI, UNING JAMIYAT HAYOTIDAGI O 'RNI VA AHAMIYATI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 3(5), 320-325.
15. Achildieva, M., & Ikromova, F. (2022). THE USE OF MAQOM METHODS IN THE OPERA "LEYLI AND MAJNUN" BY REINGOLD GLIER AND TOLIBJON SODIKOV. *Science and Innovation*, 1(4), 23-28.
16. Khojimamatov, A., & Ikromova, F. (2022). Look at the Polyphony and Theoretical Heritage of SI Taneev. *Eurasian Journal of Humanities and Social Sciences*, 8, 87-89.
17. Hojimamatov, A. (2022). CHANG CHOLG 'USI TARIXIGA BIR NAZAR VA UNING ORNAMENTAL BEZAKLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 265-275.

18. Xojimamatov, A., & Ikromova, F. (2022). МУСИҚИЙ САҲНАВИЙ АСАРЛАРНИНГ ИЖРОЧИЛИК МУАММОЛАРИ (ЎЗБЕКИСТОН КОМПОЗИТОРЛАРИ ИЖОДИ МИСОЛИДА). *Science and innovation*, 1(C4), 29-33.
19. Achildiyeva, M., Khojimamatov, A., Dilafruz, Y., & Ikromova, F. (2021). Uyghur Folk Singing Genre. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 12(10).
20. Achildiyeva, M. (2022). SHASHMAQOM MUSHKILOT BO'LIMINING NAZARIY ASOSLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 344-352.
21. Achildiyeva, M., & Ikromova, F. THE SCIENCE OF MUSIC IN THE FORMATION OF HUMAN VALUES IN YOUNG PEOPLE'S LIFE. *INTERNATIONAL JOURNAL FOR ENGINEERING AND MANAGEMENT RESEARCH*, Vol 10 Issue02, Feb 2021 ISSN 2456-5083
22. Achildiyeva, M., Xojimamatov, A., & Ikromova, F. (2022). Shashmaqom saboqlari:" Navo" maqomi xususida. *INTERNATIONAL JOURNAL FOR ENGINEERING AND MANAGEMENT RESEARCH*, 11(01), 55-58.
23. Achildiyeva M 2021 Academic Yunus Rajabi and His Scientific Heristage *Annals of Romanian Society for Cyell Biology* 25(4) 9092-9100
24. Achildieva, M., Ikromova, F., Abutulipova, M., & Khaydarova, O. (2021). The third renaissance towards ascending. *European Scholar Journal*, 2(9), 17-20.
25. Achildiyeva, M., Axmedova, N., Ikromova, F., Haydarova, O., Ibrahimova, G., & Abdurahmonov, A. (2021). TANBUR: ONE OF ANCIENT INSTRUMENTS. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 9(6), 302-308.
26. Achildieva, M., & Ikromova, F. (2020, December). THE PLACE OF UZBEK MUSIC IN THE ART. In *Archive of Conferences* (Vol. 10, No. 1, pp. 90-93).
27. Achildiyeva, M. (2022). SHASHMAQOM MUSHKILOT BO'LIMINING NAZARIY ASOSLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 344-352.
28. Achildiyeva M. Ikromova F. THE BALLET "TOMARIS" IN THE CULTURE OF UZBEK BALLET PLASE AND SIGNIFICANCE SPECTRUM *Journal of Innovation, Reforms and Development* (2022) ISSN (E):2751-1731 15-19
29. Achildieva M, Butabayeva N, Nosirova M. A GLANCE AT THE SCIENTIFIC AND CREATIVE HERITAGE OF BORBAD MARVAZI *European Journal of Agricultural and Rural Education (EJARE)* Vol. 4 No. 05, May 2023 ISSN: 2660-5643 1-6
30. Achildiyeva M. The Role of Music in Forming the Artistic-Aesthetic Taste of Youth *BEST JOURNAL OF INNOVATION IN SCIENCE, RESEARCH AND DEVELOPMENT* ISSN: 2835-3579 Volume:2 Issue:7|2023 173-179
31. Xojimamatov A Evolution of Philosophical Views on Music and National Musical Heritage *BEST JOURNAL OF INNOVATION IN SCIENCE, RESEARCH AND DEVELOPMENT* ISSN: 2835-3579 Volume:2 Issue:7|2023 162-166
32. Achildiyeva M. Atkiyoeva R. O'ZBEK VA JAHON SAHNALARIDA KATTA ASHULANING O'RNI VA AHAMIYATI *Journal of Engineering, Mechanics and Modern Architecture* Vol. 2, No. 7, 2023 ISSN: 2181-4384 11-14
33. Xojimamatov A. Atkiyoeva R. "VODIY BULBULI" TAVAKKAL QODIROVNING IJODIY MEROSI BUGUNGI KUN NIGOHIDA *Journal of Innovation, Creativity and Art* Vol. 2, No. 7, 2023 ISSN: 2181-4287 4-7
34. Ачилдиева Муясархон Адилжоновна, Носирова Муслимахон Ойбек кизи, КОРРУПЦИЯ: ТАРИХ ВА ТАҚДИР. «ОЛИЙ ТАЛИМ ТИЗИМИДА КОРРУПСИЯГА КАРШИ

- КУРАШИНИНГ ЗАМОНАВИЙ ЙОНДАШУВЛАРИ» ХАЛКАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНДЖУМАН МАТЕРИАЛЛАРИ ТО'ПЛАМИ (2022 з., 6 декабрь) ISSN 2181-1571 (I-qism) 381-388 бет.
35. Ачильдиева Муяссархон Адилжоновна, Икромов Фарагис, КОРРУПСИЯ- МИЛЛИЙ ТАРРАКИЕТ ВА ЖАМИЯТ РИВОДЖИ КУШАНДАСИДИР. «ОЛИЙ ТАЛИМ ТИЗИМИДА КОРРУПСИЯГА КАРШИ КУРАШИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ ЙОНДАШУВЛАРИ» ХАЛКАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНДЖУМАН МАТЕРИАЛЛАРИ ТО'ПЛАМИ (2022, 6 декабрь) ISSN 2181-1571 (I-qism) 389-395 бет.
 36. Хожимаматов Азимжон Файзулло ўғли, Назархўжаева Рухшонабону Умид кизи, КОРРУПСИЯ – АСР ВАБОСИ. «ОЛИЙ ТАЛИМ ТИЗИМИДА КОРРУПСИЯГА КАРШИ КУРАШИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ ЙОНДАШУВЛАРИ» ХАЛКАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНДЖУМАН МАТЕРИАЛЛАРИ ТО'ПЛАМИ (2022 з., 6 декабрь) ISSN 2181-1571 (I-qism) 396-401 бет.
 37. Achildiyeva M. Ikromova F. THE BALLET "TOMARIS" IN THE CULTURE OF UZBEK BALLET PLASE AND SIGNIFICANCE *Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development* ISSN (E):2751-1731 15-19 bet (Berlin Germany 2022)
 38. Maxfuzakhon Karimova, Muyassarkhon Achildiyeva, Farangiz Ikromova (2021) USE FROM REDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN MUSIC LESSONS EUROPEAN SCHOLAR JOURNAL "An open accyess, peyer reviyewyed multidisciplinary journal" 2 (4) 460-463 bet.
 39. Achildiyeva M, Ikromova F Choir Art in Uzbekistan Botir Umidjonov *Eurasian Journal of Humanities and Social Sciences (Brussel, Belgium 2022)* ISSN 2795-7683 54-56 bet
 40. Achildiyeva M, Ikromova F (2021) ABOUT MAHMUDJON TOJIBOYEV'S PEDAGOGICAL ACTIVITY *GALAXY INTERNATIONAL INTERDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL (GIIRJ)* 9(5) 240-244
 41. Achildiyeva, M., & Atkiyoyeva, R. XX-АЧИНГ «ХАМНАФАС» ХОФИЗЛАРИ "ENGLAND" MODERN PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY: PROBLEMS AND SOLUTION Vol. 10 No. 1 (2023)
 42. Jalilova, R. (2023). HISTORY OF LANDSCAPE IN MIDDLE ASIAN WORKS OF ART, PHILOSOPHICAL AND AESTHETIC METHODOLOGY OF EDUCATIONAL PROBLEMS AND SOLUTIONS. *Science and innovation*, 2(C7), 71-75.
 43. Jalilova, R. (2023). User experience and user interface design. *Scientific Collection «InterConf»*, (158), 237-242.
 44. Djalilova, R. (2023). THE DIFFERENCE OF CREATIVE AND EDUCATIONAL TEACHING OF STILL LIFE IN PAINTING, PROBLEMS IN THE EDUCATION OF YOUNG EDUCATORS. *Science and Innovation*, 2(6), 29-33.
 45. Djalilova, R. Q. (2023). Methodology, History, Pedagogical Methodology of Fine Arts. *Texas Journal of Philology, Culture and History*, 18, 72-76.
 46. Djalilova, R., Ahmedbekova, M., & Polatov, D. (2023). Big data as a means of management by construction, or "Hypernudge". In *E3S Web of Conferences* (Vol. 402, p. 03012). EDP Sciences.